

Alkoholpolitisk handlingsplan

Risør kommune

2024 – 2028

Til høring

Innhold

1. Vedtak	3
2. Innledning	3
2.1 Avgrensning og planens formål	3
2.2 Alkohollovens formål.....	3
2.3 Alkoholbruk som folkehelseutfordring.....	4
3. Målsetting.....	4
3.1 Andre målsettinger.....	4
4. Tiltak.....	5
5. Bevillingsperiode	6
6. Delegasjon	6
7. Generelle bestemmelser for både salgs- og skjenkebevillinger	7
7.1 Styrer og stedfortreder.....	7
7.2 Kunnskapsprøver/etablererprøve	8
7.3 Søknad om bevilning.....	8
7.4 Høringsinstanser.....	8
8. Vilkår.....	8
8.1 Særlige vilkår for salgsbevillinger	9
8.2 Særlige vilkår for skjenkebevillinger	9
8.2.1 Skjenkestedets lokalisering	10
8.2.2 Alkoholfrie livsområder	11
9. Skjenkebevilling for enkeltanledninger – åpent og lukket arrangement.....	11
9.1 Åpent arrangement	11
9.2 Lukket arrangement (Ambulerende skjenkebevilling)	12
9.3 Vilkår.....	12
10. Internkontroll	13
11. Reaksjoner	13
12. Bevillingsgebyr.....	14

1. Vedtak

Kommunestyret gjorde følgende vedtak xx. xxxx 2024x0 (sak 24/xx)

2. Innledning

2.1 Avgrensning og planens formål

Dette dokumentet er ikke en helhetlig rusmiddelpolitisk handlingsplan. Det innebærer at ulovlige rusmidler omtales i liten grad, den tar ikke for seg behandling, rehabilitering eller skadereduserende tiltak. Politiet ser en økning i utfordringer med ulovlige rusmidler knyttet til ungdomsfester og i befolkningen generelt. Kommunen samarbeider med politiet om kriminalitetsforebyggende tiltak gjennom SLT-ordningen, og både denne og annen tverrfaglig samhandling omtales kort.

Begrunnelsen for at dette er en ren alkoholpolitisk handlingsplan er todelt:

- alkohol er årsak til betydelig mer helsemessige og sosiale problemer i samfunnet enn narkotika¹
- kommunen har mulighet til å påvirke totalforbruket av alkohol i befolkningen gjennom utøvelse av sin rolle som bevillings- og tilsynsmyndighet. For narkotika har kommunen færre virkemidler, fordi det aller sterkeste virkemiddelet - forbud - allerede er tatt i bruk.

Risør kommune opplever at kommunen har seriøse aktører og driver i bransjen, noe politiet bekrefter i sin dialog med kommunen. Mens alkohol gjerne forbindes med nytelse og sosiale sammenkomster, er alkoholbruk også et alvorlig folkehelseproblem. Dette omtales nedenfor.

Formålet med Risør kommunes alkoholpolitiske handlingsplan er å bidra til å nå alkohollovens formål, kommunens målsettinger, og gi større forutsigbarhet og likebehandling av aktørene i bransjen.

2.2 Alkohollovens formål

Alkoholloven og alkoholforskriften regulerer innførsel og omsetning av alkoholholdig drikk og setter føringer for den nasjonale alkoholpolitikken. Alkohollovens formål er å begrense i størst mulig utstrekning de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære. Som et ledd i dette sikter loven på å begrense forbruket av alkoholholdige drikkevarer.

Innenfor disse rammene er kommunene tillagt et betydelig ansvar og en stor frihet til å utforme sin egen lokale alkoholpolitikk. Etter alkoholloven § 1-7 d, skal kommunen utarbeide en alkoholpolitisk handlingsplan. Planen inneholder lokale utfordringer og mål, i tillegg til retningslinjer for salg- og skjenkebevillinger. Alkoholpolitisk handlingsplan må som et minimum revideres hvert fjerde år, senest 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer.

Alle med salg- og skjenkebevilling i Risør kommune må forholde seg til rammene som settes i planen. For øvrig vises det til alkoholloven med tilhørende forskrifter.

[Lov om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. \(alkoholloven\) - Lovdata](#)

[Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv. \(alkoholforskriften\) - Lovdata](#)

¹ [Alkohol, narkotika og folkehelse - FHI](#)

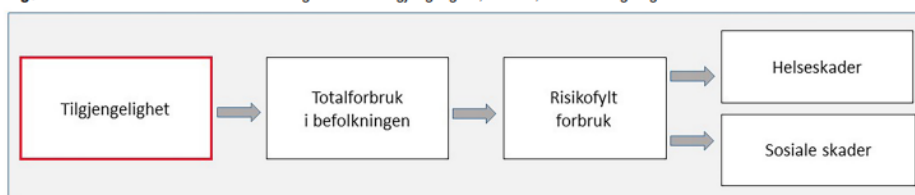
Planen omhandler også relevante retningslinjer for serveringsbevillinger, siden det som hovedregel er et krav til serveringsbevilgning for å kunne få skjenkebevilling.

2.3 Alkoholbruk som folkehelseutfordring

Alkoholbruk er blant de viktigste risikofaktorene for dårligere helse og tidlig død. Det er ingen skarp grense mellom bruk og skadelig bruk. Mest utsatt er de som har et stort alkoholinntak over tid og/eller store inntak per gang (drikker til de blir beruset). Risikoen for ulykkes- og voldsskader øker i forbindelse med beruselsesdrikking, mens høyt forbruk over tid øker risikoen for sykdom og selvmord. Ungdom er særlig sårbare for skadevirkninger av alkohol.

Risikofylt bruk øker risikoen for sosiale problemer, redusert helse og livskvalitet både for brukerne selv og personer i deres omgivelser. Jo høyere alkoholforbruket er i befolkningen, jo flere er det som har et risikofylt alkoholbruk. Totalforbruket er derfor en god indikator på hvor mange som har et svært høyt alkoholinntak, og dermed økt risiko for helsemessige og sosiale skader.

Figur 1. Forenklet modell over sammenhengen mellom tilgjengelighet, forbruk, helsemessige og sosiale konsekvenser av alkoholbruk.

(Kilde: folkehelseprofilen 2018)

Risør kommune har tidligere prioritert barn, ungdom og unge voksne i sitt rusforebyggende arbeid. Folkehelseprofilen for 2024 har *lengre liv – flere eldre* som tema. Her påpekes at det også ligger en stor gevinst i redusert alkoholbruk blant voksne og eldre: *Det er anslått at så mye som 40 prosent av alle tilfeller av demens kunne vært unngått hvis man hadde forebygget faktorer som høyt blodtrykk, fedme og diabetes, og unngått røyking og høyt alkoholkonsum.* (Kilde: folkehelseprofilen 2024)

Indikatorer² i folkehelseprofilen tilsier at utfordringer knyttet til alkoholbruk er over landsgjennomsnittet i Risør kommune, og at vi derfor kan få store samfunnsmessige gevinster ved å gjøre det enklere for befolkningen å redusere alkoholinntaket og ta sunne valg.

3. Målsetting

Hovedmålet med Risør kommunes alkoholpolitikk er å redusere de negative konsekvenser som alkohol har for enkeltpersoner, deres familier og for samfunnet.

3.1 Andre målsettinger

- Sosiale- og helsemessige hensyn overfor befolkningen skal vektlegges. Alkoholpolitikk skal også ivareta næringspolitiske hensyn.
- Det er et mål for kommunen å ha seriøse, gode og varierte møteplasser for befolkningen i byens restauranter, puber og spisesteder. Det legges vekt på å utforme retningslinjer som er forutsigbare, at de forplikter både kommunen og bransjen, og at de fører til likebehandling. Det skal legges vekt på å hindre økonomisk kriminalitet. Kommunen skal bidra til å forebygge

² Eksempler på indikatorer hvor andel i Risør er over Agder og landet: ungdomsskoleelever som i løpet av de siste 12 måneder har «drukket så mye at de har følt seg tydelig beruset» 2022, Alkohol omsatt i dagligvarebutikker og Vinmonopol 2016 (nyeste tall); Mottakere av uføreytelser 2020-22 og legemiddelbrukere psykiske lidelser (2019-21)

og begrense en uheldig utvikling i bransjen, og dermed skape rettferdige konkurranseforhold.

- Risør kommune er opptatt av å hindre diskriminering og sikre tilgjengelighet for alle. Likestillings- og diskrimineringsloven skal følges. Bevillingssøker skal i søknadsprosessen redegjøre for om salgs- eller serveringsstedet har universell utforming, og eventuelt hva som gjør at universell utforming vil være en uforholdsmessig byrde for virksomheten (jfr. likestillings- og diskrimineringsloven § 17)».
- Risør kommune er opptatt av seriøst arbeidsliv og å sikre at arbeidstakere i kommunens overnattings- og serveringsbransje lønnes etter tariff. Forskrift om tariffavtale for overnattings-, serverings- og cateringbransjen skal følges. Bevillingssøker skal i søknadsprosessen redegjøre for om serveringsstedet betaler sine ansatte etter tariff. Redegjørelsen vil være en del av grunnlaget for kommunens skjønnsutøvelse ved behandling av bevillingssøknad etter alkoholloven § 1-7a.
- Det skal være et felles ansvar mellom bevillingsmyndighet, bevillingshavere og andre aktører som har sitt virke opp mot utelivet, å opprettholde et trygt uteliv i byen og at alkoholomsetningen finner sted i samsvar med gjeldende lovverk og kommunale vedtak.

4. Tiltak

- Politiet er en viktig samarbeidspartner for kommunen, og er høringsinstans i de fleste saker som omhandler alkohol. Det etableres kontakt mellom kommunen og politiet i både enkeltsaker og mer prinsipielle saker. Politiet varsles ved alle vedtak som fattes vedrørende salg og skjenk av alkoholholdig drikk.
- Ansvar for kontroll med utøvelse av kommunale bevillinger ligger hos kommunen (bevillingsmyndighet) etter alkoholloven § 1-9. For å gjennomføre kontrollene er det gjort avtale med ekstern leverandør. Ekstern leverandør tilfredsstiller alkoholforskriftens krav og sikrer nøytral kontrollering av alle kommunens bevillinger. Kontroller gjennomføres systematisk og etter behov (eksempelvis kontrolleres det noe hyppigere i de travle periodene i bransjen enn i perioder det er mindre travelt).
- Risør kommune er en «Av-og-til-kommune». Av-og-til er en alkovett-organisasjon. Av-og-til-koordinator i Risør kommune er blant annet høringspart og uttaler seg i alle salgs- og skjenkesaker
- Kommunen oppfordrer bevillingshavere til å sørge for at ansatte som skjenker alkohol (styrer, stedfortreder m fl.) gjennomfører digitalt e-læringskurs «Ansvarlig vertskap». Kurset er laget av Korus på oppdrag fra Helsedirektoratet og er et kurs som handler om å bidra til trygt og hyggelig uteliv ved ikke å skjenke til mindreårige eller åpenbart påvirkede gjester. Kurset gir kunnskap om regelverk og situasjonshåndtering som kan være nyttig for de som skal jobbe i utelivsbransjen. (Kurset koster 200 kroner per bruker).
- Det settes som vilkår i alle bevillinger at eier/styrer/stedfortreder (evt. andre ved behov) forplikter seg til å delta på de kursopplegg og samarbeidsmøter som eventuelt blir igangsatt av bevillingsmyndigheten.
- For å sørge for seriøse aktører vil bedriftens håndtering av ansatte kunne vurderes under kommunens skjønsmessige vurdering. Herunder om arbeidsgiver følger arbeidsmiljøloven, om det utbetales tarifflønn, skrives arbeidskontrakter osv.
- Kommunen (som den største arbeidsgiveren i kommunen) hverken serverer eller betaler for alkohol ved tilstelninger/arrangementer for sine ansatte.
- Det gjennomføres en rekke tiltak rettet mot barn, unge og deres familier:

- Alkoholforebyggende program som brukes inn mot foreldregruppen på ungdomsskolen.
- Foreldresamarbeidsprogram for elever og foresatte som brukes til blant annet forebygging av alkohol-, narkotika- og tobakksbruk
- SLT-modellen skal sikre at de ressursene som allerede finnes hos kommunen og politiet blir mer samkjørt og målrettet. SLT-koordinator koordinerer dette arbeidet.
- Jordmor og andre tjenesteutøvere er ressurspersoner med kompetanse i “Rus – tidlig intervensjon”.
- Politiet har foredrag for elever og foresatte på ungdomsskolen og videregående skole.
- Gjennom VIP på VGS snakker helsesykepleierne om rus (VIP=Veiledning og Informasjon om Psykisk helse i skolen).
- BTI-modellen (Bedre Tverrfaglig Innsats) skal sikre helhetlig og koordinert innsats uten brudd i oppfølgingen av gravide, barn, unge og foreldre det er knyttet undring eller bekymring til.

5. Bevillingsperiode

Salgs- og skjenkebevilling kan gis for en periode på opptil 4 år, med opphør senest 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer.

Dersom kommunen har gjort en gjennomgang av alkoholpolitikken, kan kommunestyret beslutte at salgs- og skjenkebevillingene gjelder for en ny periode på inntil fire år. Kommunestyret kan dermed – gjennom vedtak av alkoholpolitisk handlingsplan– fornye salgs- og skjenkebevillingene.

([alkoholloven § 1-6](#)). Hovedregelen er likevel at bevillinger skal gjennomgå en fornyelsesprosess ved utløp av fireårsperioden.

Bevillingsmyndigheten holder Helsedirektoratets bevillingsregister oppdatert (alkoholloven [§1-14](#) andre ledd). ([Tobakkssalgs- og Bevillingsregisteret | Forside \(helsedirektoratet.no\)](#))

6. Delegasjon

- Kommunestyret vedtar de overordnede føringer og retningslinjer (Alkoholpolitisk handlingsplan).
- Avgjørelsesmyndighet og inndragning av salg- og skjenkesaker delegeres til kommunedirektøren i henhold til det ordinære delegasjonsreglementet i Risør kommune. (ikke-prinsipielle saker).
- Saker som er av prinsipiell betydning vil behandles i kommunestyret.
- Vedtak fattet etter delegasjon rapporteres til utvalget med rus som sitt ansvarsområde.

Tildeling av servering- salg- og skjenkebevilling:

- Søknad om salgs- eller skjenkebevilling avgjøres av kommunedirektøren, jf § 1-7.
- Søknad om skjenkebevilling for en enkelt bestemt anledning avgjøres av kommunedirektøren, jf. § 4-5 og § 1-6, andre ledd.
- Søknad om utvidelse av skjenkelokalet for en enkelt anledning avgjøres av kommunedirektøren, jf. § 4-2 fjerde ledd.
- Søknad om godkjenning av styrer og stedfortreder avgjøres av kommunedirektøren jf. § 1-7c.
- Søknad om fritak fra krav om stedfortreder avgjøres av kommunedirektøren jf. § 1-7c.

- Søknad etter serveringsloven.

Inndragning av servering- salg- og skjenkebevilling:

- Tildeling av reaksjoner og inndragning av bevilling utføres av kommunedirektøren i henhold til kapittel 10, §§ 10-1 til 10-7 i alkoholforskriften. Saker som er av prinsipiell karakter (f. eks særlig skjerpene omstendigheter), behandles i kommunestyret.
- Suspensjon av serveringsbevilling etter serveringslovens § 18

Rapportering av omsatt mengde alkoholholdig drikk og gebyr

- Fastsettelse av frist for innlevering av oppgave over forventet omsatt mengde alkoholholdig drikk avgjøres av kommunedirektøren jf. alkoholforskriftens § 6-3.
- Gebyr for alkoholholdig drikk: Fastsettelse av bevillingsgebyr og frist for innbetaling avgjøres av kommunedirektøren jf. § 7-1 og alkoholforskriftens § 6-1 og § 6-2.

7. Generelle bestemmelser for både salgs- og skjenkebevillinger

Det settes ikke begrensninger (tak) for antall salgs- eller skjenkebevillinger i kommunen. Ved vurdering av bevilling benytter kommunedirektøren skjønnutøvelse etter kommuneloven § 1-7 a. Følgende forhold tillegges vekt:

- skjenke- og salgsstedets karakter/beliggenhet/målgruppe/konsept
- næringspolitiske hensyn
- trafikk- og ordensmessige forhold
- lokalenes egnethet og bruk for øvrig (universell utforming)
- Seriøst arbeidsliv, (tariffønn, arbeidsavtaler, yrkesskadeforsikring, arbeidsmiljøloven osv.)
- tidligere erfaring med driftsform/beliggenhet/bevillingshaver ol.

7.1 Styrer og stedfortreder

Det skal oppnevnes en styrer og en stedfortreder for hver bevilling. Bare personer som har det daglige ansvaret for salget eller skjenkingen kan oppnevnes som styrer. Styrere og stedfortreder må være over 20 år og ha uklanderlig vandel.

Styreren har ansvaret for den faktiske utøvelsen av bevillingen og skal sørge for at virksomheten er slik organisert at det ikke skjer brudd på alkohollovgivningen i forbindelse med skjenkingen eller salget. Dette innebærer at styreren har ansvaret for at de ansatte har nødvendig kunnskap om regelverk, og at de overholder dette.

Under styrers fravær påhviler styrers ansvar og plikter stedfortrederen.

Bevillingshaver må straks søke om godkjenning av ny styrer og/eller stedfortreder hvis denne personen fratrer sin rolle.

Det kan gjøres unntak fra kravet om stedfortreder når det vil virke urimelig bl.a. av hensyn til salgs- eller skjenkestedets størrelse.

7.2 Kunnskapsprøver/etablererprøve

For **salgs- og skjenkebevillinger** skal styrer og stedfortreder ha gjennomført kunnskapsprøven til alkoholloven (dokumentert kunnskap om alkoholloven og bestemmelser gitt i medhold av den).

For **serveringsbevillinger** skal daglig leder ha bestått etablererprøven.

Prøvene gjennomføres i regi av Risør kommune (dokumentert bevis på godkjent prøve gjennomført i annen kommune godtas også).

7.3 Søknad om bevilling

Søknad om serverings-, salgs- eller skjenkebevilling skal sendes elektronisk via kommunens hjemmeside og skal inneholde/vedlegges følgende:

- firmaattest
- skatteattest
- tegninger av lokalene
- konseptbeskrivelse (konseptet skal beskrives i bevillingsvedtaket)
- bevis for bestått kunnskapsprøve i alkoholloven for styrer og stedfortreder
- bevis for etablererprøve for daglig leder ved serveringssted
- Dokumentasjon for styrer og stedfortreders ansattforhold eller eierforhold ved virksomheten
- Ved overdragelse kreves det kopi av overdragelseskontrakt som er inngått mellom partene (annen dokumentasjon for at overdragelse er funnet sted kan også godkjennes)

Søknad kan behandles selv om det ikke foreligger bevis på bestått kunnskapsprøve eller etablererprøve på søknadstidspunktet, men bevilling vil ikke være gyldig før bevis for bestått prøve foreligger.

7.4 Høringsinstanser

Kommunens høringsinstanser i søknad om salgs- og skjenkebevilling skal som hovedregel være:

- Agder politidistrikt
- Skatteetaten
- NAV (sosialtjenesten)
- Risør kommunes AV-OG-TIL-koordinator

I tillegg kan det vurderes uttalelse fra andre enheter i kommunen ved behov.

Kopi av vedtak sendes til Agder politidistrikt, skatteetaten (gjelder ikke bevilling for enkeltanledninger) og kommunens leverandør av kontrolltjenester.

8. Vilkår

For alle salgs- og skjenkebevillinger i Risør kommune settes følgende vilkår:

- Bevillingshaver plikter uten ugrunnet opphold å melde fra til kommunen om endringer ved sin bevilling.
- Det kreves at styrer og/eller stedfortreder/eier deltar på eventuelle dialogmøte eller kurs Risør kommune arrangerer. Manglende oppmøte kan resultere i en prikkbelastning (iht. alkoholforskriften § 10, brudd på vilkår for bevillingen).
- Det skal ikke foreligge negative uttalelser fra kommunens høringsinstanser som er av et slikt omfang og karakter at det kan stilles spørsmål om vandelskravet i alkohollovens § 1-7b ikke er oppfylt eller om søkers egnethet, jf. alkoholloven §1-7a.
- Forpliktende avtaler med skatte- og avgiftsmyndighetene som overholdes av bevillingshaver regnes som om forholdet vedr. innbetaling av skatter og avgifter er brakt i orden.
- Det settes det som en forutsetning at arbeidsmiljøloven følges for ansatte i bedriften.

8.1 Særlige vilkår for salgsbevillinger

- I Risør kommune er salgstidene for alkoholholdig drikk klokken 08:00 - 20:00 på hverdager og til 08:00 – 18:00 på dager før søndager og helligdager (unntatt dagen før Kristi Himmelfartsdag).
- Salgsbevilling for alkoholholdig drikk med høyst 4,7 volumprosent alkohol (gruppe 1) gis til dagligvareforretninger og rene ølutsalg. Med dagligvareforretning menes landhandel, supermarked e.l. som har et ordinært og variert dagligvaresortiment. Storkiosker e.l. kan ikke tildeles salgsbevilling.
- Salgsbevilling kan utvides til å omfatte innførsel eller tilvirkning for salg i egen virksomhet for alkoholgruppe 1 og 2. Slik utvidelse kan bare gis dersom tilvirkningen skal skje på salgsstedet, og tilvirkningen og salget vil utgjøre en del av stedets helhetlige karakter og salgstilbud. Utvidelse av bevilling skjer etter alkoholloven §1-7f.
- Det skal vurderes å begrense salgstid eller å avslå søknad om salgsbevilling fra dagligvareforretning hvor det foreligger "særlige grunner" (salgsstedets lokalisering mv., jfr. målsettingene i kapittel 3).
- Salgsbevilling for netthandel med hjemkjøring eller utlevering via post i butikk, tillates, så lenge alkohollovens bestemmelser om salgstid og alders- og sosialkontroll overholdes ved utlevering.
- Ved ordinær salgsbevilling i kommunen er det samtidig lov å tilby hjemkjøring av alkoholholdige varer, så lenge alkohollovens bestemmelser om salgstid og alders- og sosialkontroll overholdes ved utlevering.

8.2 Særlige vilkår for skjenkebevillinger

- Det skal legges til rette for et variert tilbud av skjenke-/serveringssteder.
- Det kan gis skjenkebevilling til alle typer alkoholholdig drikk.
- Bevillingen kan utvides til å omfatte tilvirkning av alkoholholdig drikk (som ikke er brennevin), eller til innførsel av slik alkoholholdig drikk som bevillingen gjelder, for skjenking i egen virksomhet. Slik utvidelse av bevilling kan bare gis dersom tilvirkning skal skje ved skjenkestedet, og tilvirkning og skjenking vil utgjøre en del av stedets helhetlig karakter og serveringstilbud (alkoholloven § 1-7e).
- Skjenkebevilling kan gis både ute og inne.
- Det gis ikke skjenkebevilling til gatekjøkken eller storkiosker.
- Det gis ikke skjenkebevilling til steder som har spill som sitt driftskonsept.

- Kommunen oppfordrer bevillingshavere til å sørge for at ansatte som skjenker alkohol gjennomfører digitalt e-læringskurs «[Ansvarlig vertskap](#)»
- Bevillingshaver er ansvarlig for tilstrekkelig vakthold. Hva som er tilstrekkelig vakthold avhenger av stedets karakter, størrelse og antall gjester. Det er bevillingshaver selv som avgjør hva som er tilstrekkelig vakthold, men bevillingshaver må rette seg etter politi eller bevillingsmyndighets eventuelle anvisninger om vakthold.
- Støy i forbindelse med skjenkesteder må begrenses i størst mulig utstrekning. Musikk utendørs, samt musikk innendørs der hvor det er åpne dører og vinduer, må stanse kl. 23:00 alle dager. Unntak kan bli vurdert i hvert enkelt tilfelle i forbindelse med spesielle arrangement og avgjøres av kommunedirektøren i samråd med politiet og miljørettet helsevern.
- Utendørs skjenkeområde skal ha fysisk og tydelig avgrensning.
- Skjenketid
 - Makstid for skjenking for alle alkoholgrupper settes til kl. 0200 alle dager ute og inne. Dette vil i utgangspunktet være normalen.
 - Skjenketid for alkoholgruppe 1 og 2 kan settes fra kl. 09.00 og for gruppe 3 fra kl. 1300. Dette vil i utgangspunktet være normalen.
 - Det kan gis utvidet skjenketid fram til kl. 03.00 under festivalene og ved spesielle arrangementer, ute og inne etter søknad. (Søknad avgjøres av kommunedirektøren, politiet er høringsinstans).
 - Skjenket alkohol skal være konsumert senest 30 minutter etter at skjenketiden opphørte.

I de saker som er delegert kommunedirektøren, kan kommunedirektøren innenfor de ovenfor nevnte tidsrammene, begrense skjenketidene i alle vedtak dersom det av folkehelse- eller sikkerhetsmessige grunner vurderes nødvendig. Det legges spesielt vekt på å vurdere begrensninger i skjenketiden ved sjanse for naboer (kap. 8.2.1 Skjenkestedets lokalisering).

8.2.1 Skjenkestedets lokalisering

Barn og ungdom

- Det skal vises tilbakeholdenhet med å gi skjenkebevilling til skjenkested lokalisert i særlig nærhet av skole, lekeplass/lekeområde, ungdomsklubb eller andre steder der barn og ungdom samles.
- Hvis det er aktuelt å gi slik, skal det særlig vurderes å begrense skjenketiden til tider utenom hvor barn og ungdom samles.
- Arrangementer som retter seg mot ungdom under 18 år skal være alkoholfrie. Ved slike arrangementer skal det heller ikke skjenkes til de som er over 18 år.
- Konserter/festivaler hvor det serveres alkoholholdig drikke skal i utgangspunktet ha aldersgrense 18 år. kommunedirektøren vurderer søknaden i samarbeid med politiet om endelig aldersgrense/alkoholfrie soner.
- I lokaler som har skjenkebevilling må det søkes om arrangementer som rettes inn mot ungdom under 18 år. Søknaden behandles og avgjøres av kommunedirektøren.
- Alle lag og foreninger som har barn og unge som målgruppe, og som mottar kommunal støtte, skal forplikte seg til å ha alkoholfrie arrangementer.

Sjenanse

- Det skal vises tilbakeholdenhet med å gi skjenkebevilling til skjenkested lokalisert i eller nær boligområde, eldreboliger, institusjoner eller andre som i særlig grad vil kunne bli sjenert av skjenkevirkningen. Hvis det er aktuelt å gi slik, skal begrenset skjenketid eller andre vilkår særlig vurderes.

8.2.2 Alkoholfrie livsområder

- For å opprettholde/styrke alkoholfrie livsområder skal det vises tilbakeholdenhet med å tildele skjenkebevilling til skjenkested i tilknytning til:
 - offentlige institusjoner som kino og bibliotek, idrettsbygg og –anlegg
 - bygg og anlegg som særlig benyttes av lag og foreninger
 - friluftsområder og andre utearealer som særlig benyttes i friluftssammenheng.
 - Hollenderhagen
 - Torvet - Det gis kun skjenkebevilling på Torvet ved arrangementer i regi av festivalene.

Det er mulighet for å servere alkohol på Risørhuset ved kulturelle arrangementer som er rettet mot et voksent publikum. Denne muligheten gjelder ikke dersom det samtidig er andre arrangementer i Risørhuset som er rettet mot barn og unge. Selv om arrangementet er rettet mot et voksent publikum, er det ikke krav om aldersgrense.

Skjenkebevilling til båt

Det skal som hovedregel ikke gis skjenkebevilling til båt i alminnelig rutegående passasjertrafikk. Skjenkebevilling for sluttede selskaper kan gis etter nærmere vurdering.

9. Skjenkebevilling for enkeltanledninger – åpent og lukket arrangement

Skjenkebevilling for enkeltanledning kan gis til både lukket og åpent arrangement. Det må søkes om skjenkebevilling hvis et arrangement skal foregå i leid lokale som ikke har skjenkebevilling og det tas betalt for alkohol. Eller hvis det arrangeres et arrangement som er åpent for publikum, i lokaler uten skjenkebevilling eller utendørs på et avgrenset område.

Bevilling kreves normalt ikke ved rent private arrangement som bryllup, bursdagsselskap eller andre jubileer så lenge det ikke tas betalt for drikke. Det er da en betingelse at utleier av lokalet ikke står for andre deler av arrangementet enn selve utleien eller utlånet av lokalet.

Eier eller leier av lokaler kan disponere dem til eget bruk til sluttet selskap uten å ha skjenkebevilling. All servering av alkohol mot vederlag krever imidlertid bevilling.

Høringsparter er Politiet, NAV og Av-og-til koordinator. Ved gjentagende likt type arrangement av samme arrangør, kan kommunedirektøren avgjøre søknad uten innspill fra høringsinstanser dersom det er uhensiktsmessig at høringsinstansene uttaler seg, og det ikke er noen grunn til å tro at uttalelsen vil være ulike fra tidligere uttalelser.

9.1 Åpent arrangement

Skjenkebevilling for enkelt bestemt anledning er for åpne arrangementer.

Bevillingsgebyr for en enkelt bestemt anledning fastsettes ut ifra antall deltakere og en

skjønnsmessig vurdering av det enkelte arrangements karakter.

Eksempel lite arrangement: kundekveld, teaterforestilling, intimkonsert, quiz.

Eksempel medium arrangement: Konsert eller offentlig arrangement.

Eksempel stort arrangement: Festival eller andre arrangementer som gjerne strekker seg over flere dager (bevilling kan gis for inntil 5 dager).

9.2 Lukket arrangement (Ambulerende skjenkebevilling)

Ambulerende skjenkebevilling gis kun til mindre arrangementer "sluttet selskap".

Du trenger ambulerende skjenkebevilling hvis du for eksempel skal skjenke alkohol mot vederlag i et bryllup, eller at du har et privat selskap i et leid lokale der utleier har serveringsbevilling og serverer mat, men ikke har skjenkebevilling.

Med «**sluttet selskap**» menes at det er samlet en bestemt krets med mennesker i forbindelse med et bestemt formål i et bestemt lokale, for eksempel bryllup, jubileum, bursdagsfest osv. Det er ikke tilstrekkelig at man skriver seg på en liste eller kjøper billetter i forkant. Eller hvis det f. eks. blir opprettet en facebook-event der de som er invitert også kan invitere sine venner, eller andre enn dem som er inviterte kan komme, så er ikke selskapet "sluttet", og da er ikke dette vilkåret oppfylt.

Dersom det i utgangspunktet ville være naturlig å samle denne kretsen av personer i din egen stue, men selskapet flyttes til et annet lokale for å få bedre plass, så er det høyst sannsynlig et lukket selskap.

Vanlige medlemsmøter i en forening, sammenkomster for idrettslag, klubber og organisasjoner, studentfester, russearrangementer, kundekvelder, kunstutstillinger og lignende vil ikke oppfylle lovens krav til sluttet selskap.

9.3 Vilkår

- Det settes ikke begrensninger (tak) for antall ambulerende bevillinger i kommunen.
- Bevillingssøker må være fylt 20 år.
- Det må oppgi en styrer som skal være ansvarlig for skjenkingen. Skjenkeansvarlig må være fylt 20 år. For åpne arrangement er det også krav om stedfortreder.
- Styrer og stedfortreder må ha vist uklanderlig vandel i forhold til alkohollovningen og bestemmelser i annen lovgivning som har sammenheng med alkohollovens formål.
- Dokumentasjonskravet om bestått kunnskapsprøve for styrer og stedfortreder gjelder ikke ved tildeling av bevilling for en enkelt bestemt anledning med mindre det skal kjøpes alkoholholdig drikk fra engros.
- Styrer/stedfortreder er ansvarlig for at skjenking av alkoholholdig drikk foregår på en slik måte at reglene i gjeldende lov og forskrift overholdes, og at alkoholpolitiske hensyn ivaretas.
- Skjenking eller utlevering av brennevin til personer under 20 år og skjenking eller utlevering til person under 18 år av annen alkoholholdig drikk, inkludert lettøl og lettvin, skal ikke skje. De samme aldersgrensene gjelder for den som skjenker alkoholholdig drikk.
- Tillatt skjenketid fastsatt i bevillingen må overholdes.
- Alkoholholdig drikk må ikke skjenkes til åpenbart beruset person eller på en slik måte at en gjest må antas å bli åpenbart beruset.

- Det må påses at gjester ikke nyter medbrakt alkoholvare, og at de ikke tar med seg alkoholvarer når de forlater skjenkelokalet. Styrer plikter å ha kontroll med all bruk av alkohol i det arrangement bevillingen gjelder for.
- Kommunen kan foreta kontroll av skjenkevirksomheten ved uanmeldt besøk av kommunens kontrollører. Kontrollørene kan oppholde seg i skjenkelokalet så lenge dette anses nødvendig for å observere om det finner sted brudd på skjenkebestemmelsene.

10. Internkontroll

For å sikre at krav fastsatt i eller i medhold av alkoholloven og alkoholpolitisk handlingsplan overholdes, skal bevillingshavere føre internkontroll med sin virksomhet. Kravet gjelder ikke skjenkebevilling for enkeltanledninger (åpent eller lukket selskap).

Internkontroll betyr systematiske tiltak som skal sikre at virksomhetens aktiviteter planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i bevillingen, alkoholloven og i bestemmelser fastsatt i medhold av alkoholloven.

Internkontrollen skal tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold. Dokumentasjonen skal til enhver tid være oppdatert og tilgjengelig for kontrollmyndigheten.

Internkontrollen innebærer at den/de ansvarlige for virksomheten skal

1. ha oversikt over krav i bevillingen, alkoholloven og bestemmelser fastsatt i medhold av alkoholloven som gjelder for virksomheten,
2. sørge for at ansatte i virksomheten har tilstrekkelig kunnskap og kompetanse til å overholde kravene til virksomheten, herunder kravene til internkontroll,
3. ha oversikt over hvordan virksomheten er organisert og hvordan oppgaver og ansvar er fordelt,
4. ha rutiner for å sikre overholdelse av krav i bevillingen, alkoholloven og bestemmelser fastsatt i medhold av alkoholloven som gjelder for virksomheten,
5. ha rutiner for å forebygge, avdekke og rette opp avvik,
6. foreta systematisk og regelmessig gjennomgang av internkontrollen,

Dokumentasjonen skal til enhver tid være oppdatert og tilgjengelig for kontrollmyndigheten.

[Alkoholforskriften kapittel 8 regulerer internkontroll.](#)

[Guide til god internkontroll etter alkoholloven - Helsedirektoratet](#)

11. Reaksjoner

Inndragning av bevilling reguleres i alkoholloven § 1-8. Inndragning i Risør kommune kan begrenses til å gjelde en del av salgs- eller skjenkestedet, såkalt partiell inndragning.

Alkoholforskriftens [kapittel 10](#) omhandler kommunens reaksjon ved overtredelser av alkohollovgivning eller beslektede bestemmelser. Kommunen skal bruke alkoholforskriftens prikkbelastningssystem for overtredelser avdekket gjennom kontroll. Hovedregel her er at det skal ilegges det antall prikker forskriftens § 10-3 angir. Dersom det foreligger helst spesielle og svært formildende omstendigheter kan det tildeles færre prikker, og dersom det foreligger svært skjerpene omstendigheter kan det tildeles flere prikker.

Dersom bevillingshaver i løpet av en periode på to år er tildelt til sammen 12 prikker, skal det fattes vedtak om å inndra bevillingen for et tidsrom på én uke. Dersom det i løpet av toårsperioden blir tildelt flere enn 12 prikker skal lengden på inndragningen økes tilsvarende.

Dersom det foreligger grunnlag for prikktildeling (eller hvis tildeling av prikker danner grunnlag for inndragning), skal kommunen sende ut forhåndsvarsel. Bevillingshaver får da mulighet til å uttale seg før det eventuelt fattes ett enkeltvedtak. Bevillingshaver skal orienteres om klagerett på vedtaket. Vedtaket kan påklages etter forvaltningsloven § 28. Da vil Statsforvalteren vurdere saken. Dersom klageretten ikke benyttes, kan tildelingen av prikker likevel påklages i forbindelse med klage på senere vedtak om inndragning hvor tildelingen av prikker inngår som grunnlag, slik det framgår av forskriftens § 10-5. Frist for å klage er tre uker fra det tidspunkt vedtaket er kommet frem til påført adressat.

12. Bevillingsgebyr

Alle bevillingshavere forplikter seg til å hvert år rapportere omsatt mengde alkoholholdig drikk. Ved årets utløp skal bevillingshaver sende inn oppgave over faktisk omsatt mengde alkohol. Denne rapporteringen skal skje uoppfordret fra bevillingshavere, og skal skje innen fastsatt frist.

Frist for innsending av oppgave over forventet omsetning innebærende år og faktisk omsetning året før settes til 1. april.

Bevillingsgebyrene i Risør kommune følger de satser som til enhver tid er fastsatt i alkoholforskriften. Kommunedirektøren setter gebyr for ambulerende bevillinger og bevillinger for en enkelt anledning. Gebyret skal i første rekke dekke kostnader ved behandling av bevillingssøknaden og kontroll med utøvelsen av bevillingen.

Bevillingsgebyr er regulert i alkoholoven [§ 7-1](#) og alkoholforskriften [kapittel 6](#).